

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

Klasa 18 (2)

INDUSTRISKE SVOJINE

Izdan 1. Maja 1929.

PATENTNI SPIS BR. 5916

Vereinigte Stahlwerke Aktiengesellschaft, Düsseldorf, Nemačka.

Postupak za šticienje od ivičnog dekarboniziranja i karboniziranja pri belom usijanju čelika i gvožđa, koje sadrži ugljenik.

Prijava od 15. decembra 1927.

Važi od 1. maja 1928.

Traženo pravo prvenstva od 8. januara 1927. (Nemačka).

Poznato je, da pri usijanju čelika i gvožđa, koje sadrži ugljenika u gasovima, koji deluju oksidišući, na pr. u kiseoniku, atmosferskom vazduhu, vodenoj pari, ugljenoj kiselini ili drugim smešama, nastaje dekarboniziranje ivičnog sloja. Delimično nastaje pored ovog ili na mesto ovog i zapaljivanje. U drugim gasovima, na pr. u ugljen-monoksidu i ugljovodonicima pri usijavanju nastaje karbonizovanje čelika.

Kod mnogih usijanja u praksi ne želi se ni dekarbonizovanje ni potpuno karbonizovanje; materijal postaje često potpuno neupotrebljiv jednom takvom promenom spoljnih zona. Iz ovih razloga, naročito da bi se sačuvalo opasnije dekarbonizovanje, usijava se u „neutralnim gasovima“ ili pak u „šuškama ovijeno“. Kao neutralni gasovi dolaze u obzir vodonik i azot. Već je poznato, da i vodonik može dejstvovati dekarbonizirajući. Naročito preduzeti ogledi prijavioca doveli su do saznanja, da je dekarbonizovanje pomoću u tehnici upotrebljenog, tehnički čistog vodonika mnogo veće, nego što se uopšte uzima. Dalje pri usijanju u azotu, kao što je utvrđeno preduzetim ogledima, nastaje i dekarbonizovanje, koje je prilično kod stepena čistoće gasa, koji se može postići u praksi.

Iz ovog izlazi, kako je vrlo teško dobiti potpuno neutralnu atmosferu, ni dekarboni-

zirajuću, ni karbonizirajuću, za usijanje, naročito za belo usijanje.

Pronalazak se osniva na činjenici, potkrepljenoj obuhvaćenim ogledima, da se mešanjem karbonizirajuće dejstvujućih gasova ili gasnih smeša, na pr. ugljen monoksid, metan, koksov gas iz peći, svelteći gas, sa dekarbonizirajuće dejstvujućim gasovima, na pr. vodonik, gas iz visokih peći, azot, mogu dobiti sastavi (kompozicije) gase, koji se potpuno neutralno ponašaju prema gvožđu sa ugljenikom pri usijanju.

Srazmerna mešanja pored vrste primjenjene gase delimično zavisi od temperature, hemijskog sastava čelika, naročito od sadržine ugljenika i najzad od pritiska. Na primer ogledi sa čelikom, koji ima 0,5 do 1,3% ugljenika pri usijanju u smeši metana i vodonika na 850° nisu dali ni dekarbonizovanje ni karbonizovanje, ako se smeša sastoji iz 10—40 zapreminskih % metana i 90—60 zapreminskih procenata vodonika. Ove granice toliko su široke, da se u radu trajno i lako mogu održati. Kao odgovarajuće druge vrste smeša dolazi u obzir na pr.: koksov gas i vazduh, koksov gas i otrovan gas, i t. d.

Mešanje gasova, koje se upotrebljava i lako dobija u praksi, na pr. iz koksovog gase i vazduha, može se pri tom tako pre-

duzeti, da ne nastane preostajanje karbonizirajućeg ili dekarbonizirajućeg sastojka.

Patentni zahtev:

Postupak za štićenje od ivičnog dekarboniziranja i karboniziranja pri usijanju čelika, koji sadrži ugljenika naznačen time,

što se atmosfera usijanja iz karbonizirajuće i dekarbonizirajuće dejstvujućih gasova, odnosno gasnih smeša tako meša, da za čelik u opšte ili čelik određenog hemijskog sastava za svaku ili samo određenu temperaturu ne nastupi ni karbonizovanje ni dekarbonizovanje.